

فقیہ سرزانه

زندگی نامہ آیت اللہ سید مرتضیٰ فقیہ مبرقع

(۱۳۲۱-۱۴۱۴ھ ق)

علی رفیعی علامہ ودشتی

سید محمود مرعشی نجفی

سرشناسه	مرعشی نجفی، سید محمود، ۱۳۲۰ ش ...
عنوان و نام پدید آور	فقیه فرزانه: زندگی نامه مرحوم آیت الله سید مرتضی فقیه مبرقع / سید محمود مرعشی نجفی؛ علی رفیعی علامرودشتی.
مشخصات نشر	قم: کتابخانه بزرگ حضرت آیت الله العظمی مرعشی نجفی (ره)، گنجینه جهانی مخطوطات اسلامی، ۱۳۴۰ ق. = ۲۰۰۹ م. = ۱۳۸۸ ش.
مشخصات ظاهری	۳۵۵ ص. : مصور، نمونه، عکس.
شابک	978 - 964 - 8179-81-1
وضعیت فهرست نویسی	فپا.
یادداشت	کتابنامه: ص. ۲۱۹ - ۲۳۰: همچنین به صورت زیرنویس.
موضوع	فقیه مبرقی، سید مرتضی، ۱۲۸۱-۱۳۷۳ ش. - سرگذشتنامه.
موضوع	مجتهدان و علما - ایران - سرگذشتنامه.
شناسه افزوده	رفیعی علامرودشتی، علی، ۱۳۳۰ ش. ...
شناسه افزوده	کتابخانه بزرگ حضرت آیت الله العظمی مرعشی نجفی (ره). گنجینه جهانی مخطوطات اسلامی.
رده بندی کنگره	م ۴ / ۷ ف / ۳ / ۵۵ BP
رده بندی دیویی	۲۹۷/۹۹۸

فقیه فرزانه

زندگی نامه مرحوم آیت الله سید مرتضی فقیه مبرقع

نویسندگان: سید محمود مرعشی نجفی؛ علی رفیعی علامرودشتی

ناشر: کتابخانه بزرگ حضرت آیت الله العظمی مرعشی نجفی (ره)

- گنجینه جهانی مخطوطات اسلامی - قم - ایران

نوبت چاپ: اول؛ ۱۳۸۸ هـ. ش / ۱۴۳۰ هـ. ق / ۲۰۰۹ م

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

لیتوگرافی: تیزهوش

چاپ: ستاره - قم

صفحه آرای: فراتشر

ISBN: 978 - 964 - 8179 - 81 - 1

شابک: ۹۷۸ - ۹۶۴ - ۸۱۷۹ - ۸۱ - ۱

AYATOLLAH MAR'ASHI NAJAFI ST., Qom 37157, I.R.IRAN

TEL: + 98 251 7741970-78; FAX +98 251 7743637

[http:// www.marashilibrary.com](http://www.marashilibrary.com)

[http:// www.marashilibrary.net](http://www.marashilibrary.net)

[http:// www.marashilibrary.org](http://www.marashilibrary.org)

E_mail: info@marashilibrary.org

فهرست مطالب

پیش‌گفتار ۹

فصل نخست: خاندان و نیاکان و وابستگان

۱۱- ۱۴۶

۱۳	 فقیه مبرقی «حاج داداش»
۱۴	 اجداد طاهرین فقیه مبرقی
۶۷	 [متن فرمان]
۷۱	 متن احکام‌ها، فرمان‌ها، طغراها، مثال‌ها و وقفنامه‌ها
۷۱	 چند طغرا و فرمان از اسناد تولیت آستانه مقدسه حضرت معصومه (س)
۱۲۸	 پدر
۱۳۷	 مادر

فصل دوم: ولادت و تحصیلات

۱۴۷- ۲۱۸

۱۵۷	 مدرسه حجتیه
۱۶۷	 مدرسه فیضیه

- کتابخانه مدرسه ۱۷۰
- انتخاب هیئت حاکمه حوزه علمیه ۱۷۱
- موقعیت ممتاز علمی ۱۸۹
- آثار علمی ۲۰۹
- مصاحبه مجله حوزه، با آیت الله سید مرتضی مبرقعی رضوی قمی (ره) درباره آیت الله
العظمی بروجردی ۲۱۱
- همسر و بازماندگان ۲۱۸
- کتابخانه آیت الله فقیه ۲۱۸
- منابع پژوهش ۲۱۹
- پیوست اول: عکس ها ۲۳۱
- پیوست دوم: مدارک و اسناد ۲۷۹

پیش‌گفتار

فقیه فرزانه، عالم ربانی مرحوم آیت‌الله حاج سید مرتضی فقیه مبرقی - رحمه الله علیه - از معدود عالمانی است که در حیاتش، با همه گستردگی اطلاعات و اجتهاد، فضل و کمالاتش، ناشناخته ماند و متأسفانه از جهان هستی به دیار ابدی رهسپار گردید. علت این است که آن مرحوم هیچگاه خود را بر دیگران برتر ندانست و با فضل و کمال و اندیشه‌های شگرف به ویژه در فلسفه و حکمت، فقه و اصول که از خصوصیات ایشان به شمار می‌رفت، سرآمد معاصران خود بود. پس از ارتحال معظم له اینجانب مصرانه از فرزندان آن فقیه فقید خواستم تا چنانچه دستنوشته یا تالیفاتی در مسائل علمی از وی به جا مانده ارائه دهند، تا آن را بررسی و به چاپ برسانیم. پس از چندی فرزندان ایشان بخشی از نوشتجات پراکنده او را به اینجانب تحویل دادند که به بازبینی آنها پرداختم. مطلبی که حقیر را شدیداً به شگفتی واداشت وجود چند اجازه اجتهاد، از مراجع و آیات عظام نجف اشرف و قم بود که در میان او راق یاد شده یافت گردید و حاکی از فضل و کمال آن مرد الهی بود. به ویژه آنکه یکی از اجازات از آیت‌الله العظمی شیخ ضیاء الدین عراقی - از مراجع و استادان برجسته نجف اشرف - بود و همگان تأیید می‌کنند، ایشان تا یقین حاصل نمی‌کرد، هیچگاه قلم بر کاغذ نمی‌برد و به کسی اجازه اجتهاد نمی‌داد. همچنین اجازات اجتهاد دیگری از دیگر آیات عظام از جمله سید ابوالحسن اصفهانی، سید محمد تقی خوانساری و والد بزرگوارم - رحمه الله علیهم اجمعین - وجود داشت. عجیب آنکه اگر فردی چنین اجازاتی را اخذ می‌نمود، بارها و بارها در کتابها و سخنان خود، این موضوع را بازگو می‌کرد و بدان افتخار می‌نمود. لیکن ایشان هیچگاه در این مورد لب به سخن نگشود و با آنکه دائی

اینجانب بود، حتی یک بار چنین موضوعی را برای مرحوم پدر عزیزم و یا اینجانب که با ایشان مأنوس بودم، بیان نکرد، که البته حاکی از بی‌اعتنایی معظم‌له به زخارف دنیوی و خود را بر دیگران برتر ندانستن می‌باشد. چگونه است که عالمی با چنین اجازاتی که در حقیقت بالاترین مدرک علمی هر عالم شیعه به شمار می‌آید، اینگونه رفتار کند که حتی فرزندان و نزدیکانش نیز از آن آگاهی نداشته باشند. یقین دارم در این زمان نمی‌توانیم فردی را بیابیم که با چنین اجازات اجتهاد، هیچگاه به کسی آن را ابراز نکرده باشد. به جز اجازات یاد شده، برگه‌هایی شامل تقریرات درس اصول مرحوم آیت‌الله العظمی سید محمد حجت کوه‌کمری بود که متأسفانه پراکنده و کامل نبود. لذا اینجانب بر آن شدم تا چنین عالم وارسته و فرهیخته را که در حیات خود مهجور بود، به جامعه علمی معرفی نمایم. معمولاً آنهایی که با وی آشنایی داشتند او را فردی شوخ طبع می‌دانستند و بس.

در تاریخ گذشته ما، بسیاری از اینگونه عالمان وجود داشته‌اند که چون خود را در جامعه روزگار خود مطرح نساخته‌اند، هیچ نام و نشانی از آنان در تاریخ وجود ندارد. بنابراین با احساس وظیفه تصمیم گرفتم زندگی‌نامه‌ای از ایشان - تا آنجا که امکان دارد - فراهم و منتشر سازم تا ملت ما با اینگونه عالمان فرهیخته بیشتر آشنایی حاصل نمایند. در این رهگذر دوست دیرینم، پژوهشگر پر تلاش آقای علی رفیعی در به سامان رساندن این مجموعه، نهایت همکاری را با اینجانب داشته‌اند. همچنین از دیگر همکار عزیز و پژوهشگر محترم آقای حسین رفیعی که در ویرایش و تصحیح این مجموعه نهایت کوشش را مبذول کرده‌اند، صمیمانه تشکر نموده و سپاسگزارم، دوام توفیق و تأیید آنان را از درگاه ربوبی مسئلت داشته، و از خدای بزرگ خواستارم آن عالم فرزانه را غریق رحمت و اسعه خود قرار دهد. به روان پاک پدر بزرگوارم حضرت آیت‌الله العظمی مرعشی نجفی - رحمه‌الله علیه - که با مقام عالی مرجعیت شیعه متأسفانه مظلوم زیست و مظلومانه رخت از این جهان بریست، درود می‌فرستم و از آن عالم و فقیه روشن ضمیر خواهانم تا این خلف خود را از دعای خیر فراموش نفرماید، زیرا معتقدم هر توفیقی که نصیب اینجانب می‌شود، بر اثر رضایت ایشان از حقیر بوده که کراراً در حیاتشان اظهار می‌داشتند.

متولی و رئیس کتابخانه و گنجینه جهانی مخطوطات اسلامی

حضرت آیت‌الله العظمی مرعشی نجفی (ره)

سید محمود مرعشی نجفی